

Parelli Natural Horsemanship

En studie av hur en hästs beteende förändras när den börjar tränas enligt PNH

Hanna Lundquist och Annie Johansson
Na11a och Na11b
Finnvedens Gymnasium
Handledare: Caroline Öman och Daniel Wästlund

Abstract

It is known that the way people handle horses vary a lot. We want to examine if a change in the horse handling can cause a change in the horse's behavior.

The goal is to illustrate how the behavior of a horse changes when the horse is handled according to Parelli Natural Horsemanship and to do this the following questions will be answered.

What is horse handling according to PNH?

What effect does the horse handling have on Yassmira?

To replenish the existing knowledge of PNH the book *Natural Horse-Man-Ship* by Pat Parelli was read and information from parelliconnect.com was collected. The web sites of [parelliteamsverige](http://parelliteamsverige.com) and [parelli](http://parelli.com) have also been used to gather information.

To be able to examine how the behavior changes, a horse that had no experience of PNH was bought. The horse is called Yassmira and the previous owner had tried and unfortunately failed to break her in. This affected Yassmira negatively and she had some obvious problems with people. She was handled according to PNH and the changes in her behavior were noted. Her progress has been recorded on camera.

The results show that Yassmira's behavior changes when she is handled according to PNH. She is less tense, more willing to get caught in the paddock and generally less afraid of humans.

The changes in Yassmiras behavior indicates that she trusts people more than before and we can conclude that horse handling according to PNH has a positive effect on the behavior of the horse.

1. Inledning

Det som är normalt och det som är naturligt är inte alltid samma sak. Att något är normalt betyder inte att det är det bästa sättet att göra något på. Vad är då skillnaden mellan normalt och naturligt? Pat Parelli skriver i sin bok *Natural Horse-Man-Ship* att normalt är det som alla gör för att alla andra gör det, naturligt är det våra instinkter säger till oss att göra.

Vårt gemensamma intresse för hästar och PNH ledde fram till att vi i vårt gymnasiearbete ville undersöka om det är någon skillnad på hur traditionellt hanterade hästar beter sig om man jämför med naturligt hanterade hästar. Hur man hanterar sin häst är ett väldigt känsligt ämne och det finns oändligt olika varianter på hur man gör. Sättet vi hanterar våra hästar på påverkar dem och det leder fram till frågan om en hästs beteende kan förändras när den börjar hanteras enligt PNH?

2. Syfte och frågor

Syftet med gymnasiearbetet är att undersöka hur en hästs beteende förändras när den börjar hanteras enligt Parelli Natural Horsemanship. För att ta reda på detta ska följande frågor besvaras.

Vad innebär hantering enligt PNH?

Vad har hanteringen för effekt på Yassmiras beteende?

3. Hypotes

Hypotesen är att Yassmiras beteende kommer att förändras på ett positivt sätt när hon börjar hanteras enligt PNH.

De förändringar vi väntar oss se i Yassmiras beteende är att hon blir mindre spänd, lättare att fånga i hagen och generellt blir mindre rädd för människor.

Anledningen till att vi tror att vi ska se en förändring när Yassmira hanteras enligt PNH är att vi har en gemensam kontakt som kunnat hjälpa sin problemhäst med hjälp av PNH. Enligt Parelli är det många människor världen över som genom PNH kunnat hjälpa så kallade problemhästar, det vill säga hästar som av olika anledningar inte betar sig som människan önskar. I detta fall definierar vi problemhästar som hästar som av olika anledningar är rädda och agerar i självförsvar, vilket gör deras beteende farligt för människor. (parelli.com)

4. Bakgrund

4.1 PNH – Introduktion

“Natural Horse-Man-Ship is obtained through communication, understanding, and psychology.” (Parelli, Pat. *Natural Horse-Man-Ship*. s.140)

Parelliteamsverige berättar att PNH är ett träningsprogram som har hjälpt många människor att lösa problem med sina hästar. Det bygger på att människans förståelse för hästens behov ska skapa en relation byggd på kärlek, ledarskap och kommunikation. PNH går ut på att lära sig tyda hästens signaler och på så vis hjälpa hästen med just det den behöver. (parelliteamsverige.se)

”The techniques used in Natural Horse-Man-Ship are built around watching what the horse does naturally, trying to mimic him, and finding ways to cause him to do what you want him to do in terms he can understand. “ (Parelli, Pat. *Natural Horse-Man-Ship*. s.76). Pat Parelli menar att för att möjliggöra kommunikation mellan människa och häst måste människan kunna läsa av hästen och använda tekniker som härmar hästens naturliga beteenden. Om dessa tekniker används korrekt leder detta till en förståelse mellan parterna. Målet med PNH är att mellan människor och hästar bygga relationer som baseras på kärlek, ett gemensamt språk och ledarskap.

4.2 Horsenality

Horsenality är ett hjälpmedel som man använder i PNH för att bestämma en hästs personlighet. I stort sett delas hästar in i fyra olika personligheter och sedan avgörs det hur extrema dessa personlighetsdrag är hos hästen. Horsenality hjälper den som hanterar hästen att kunna hantera hästen på rätt sätt utifrån dess personlighet.

För att ta reda på hästens horsenality undersöks det för det första om hästen är left-brain eller right-brain. På Parellis hemsida skrivs det att hästar som är left-brain är dominanta, modiga, självsäkra och/eller trygga, lugna och toleranta. Hästar som är right-brain är undergivna, rädda, osäkra, nervösa och/eller reaktiva. (parelli.com)

För det andra undersöks det om hästen är introvert eller extrovert. I parelliprogrammet menas det att hästar som är introverta ofta har låg energi, tendenser att vara långsamma, tendenser att stanna ofta och saknar framåtdrivande energi. Extroverta hästar har hög energi, är snabba, springer ofta och har mycket framåtdrivande energi. (parelli.com)

Dessa kvaliteter övervägs och läggs ihop till fyra olika personligheter. För att hjälpa människor att se vilken personlighet hästen har finns det en horsenalitykarta som är framtagen av parelliprogrammet.

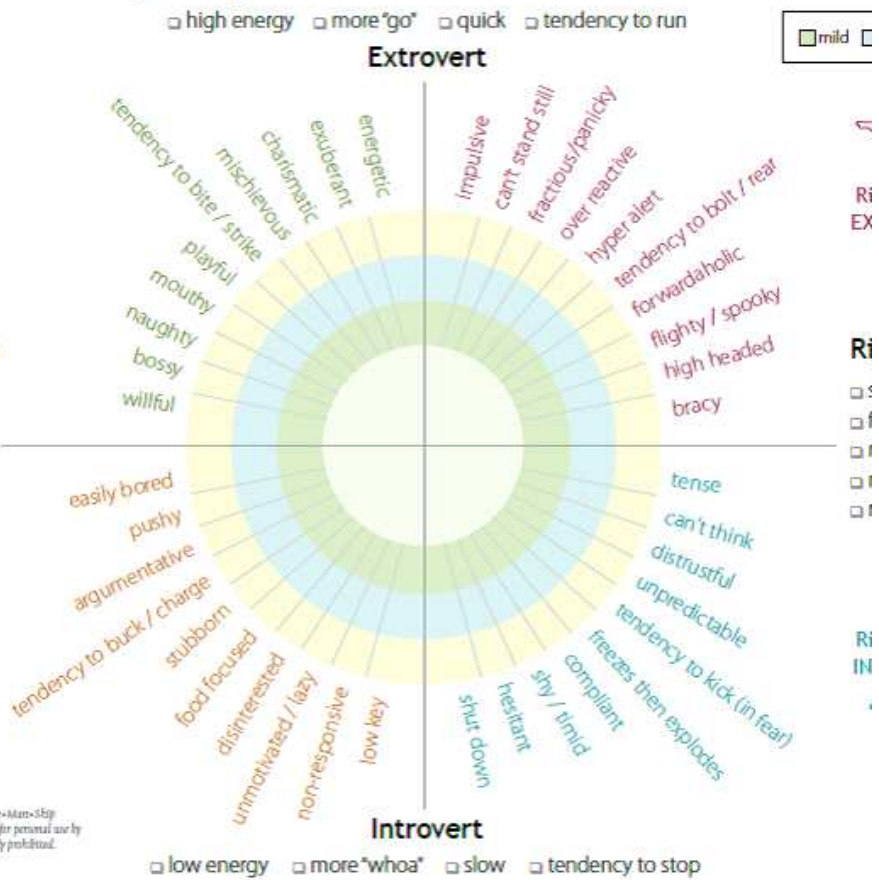
Left-Brain

- dominant
- brave
- confident
- calm
- tolerant

Left-Brain INTROVERT

Copyright © 2007-Present Parelli Natural Horsemanship
 This document may be freely printed and copied for personal use by
 Sensory Club members only. Any other use is strictly prohibited.
 www.parelli.com

Parelli beskriver de fyra personligheterna som hästarna delas in i och det skrivs att det är viktigt för människor att lära sig att förstå en hästs personlighet för att utveckla en bra relation med hästen. (parelli.com)

4.2.1 Left-brain extrovert

En häst som är left-brain extrovert är dominant, lekfull och behöver ha intressanta saker att göra. Hästen lär sig lätt och behöver variation och nya saker för att tycka att det är roligt.

4.2.2 Left-brain introvert

En left-brain introvert har lätt för att läsa människor och är känd för att ställa frågorna "Varför skulle jag?" eller "Vad vinner jag på det?". En left-brain introvert vet vad människan vill att den ska göra och hästen är expert på att få människan att jobba mycket för att få rätt resultat. Hästen kan verka envis och lat, men denna häst är smart.

Även om hästen rör sig långsam tänker den snabbt.

4.2.3 Right-brain introvert

En right-brain introvert är blyg, lättskrämd, mycket skygg och undviker tryck genom att stänga in sig i sig själv. För att vinna denna hästs förtroende behövs tid och att gå långsamt framåt.

4.2.4 Right-brain extrovert

En right-brain extrovert behöver mycket uppmuntran. Den blir lätt förvirrad och blir sedan rädd. Hästen behöver hjälp att slappna av och träningen bygger därför på enkla saker och kontinuitet.

4.3 Yassmiras bakgrund

Yassmira hittades på en köp- och säljsajt för hästar. I annonsen stod det att Yassmira såldes som sällskapshäst, och att hon inte var inriden men "sutten på några gånger med varierade resultat". Hon hämtades i mitten av oktober så sedan dess har hon varit på Ed Sjögård. Yassmiras förra ägare, Nicole Freij, har skrivit om sina upplevelser med Yassmira.

"När jag skulle rida in henne, vandes hon först vid longering i grimma, efter en månad med mycket hantering och träning av röstkommandon fick hon vänja sig vid sadel och så småningom tränas och efter ytterligare en månad så började jag hänga på henne medan någon höll henne, sedan efter hand så leddes hon med mig hängandes i skritt, det gick oftast väldigt bra men helt utan förvarning så flög hon framåt och personen som ledde henne klarade inte av att hålla emot så det blev en del bocksprång och jag gled av så fort jag fick möjlighet. Efter detta gick vi tillbaka några steg, till longering med sadel och tränas. Jag kände det som att hon blev rädd vid beröring vid skänkel läget så vi tränade mycket på att jag fick röra och trycka där. Sedan så började jag hänga på henne igen med under kortare tid i taget och så småningom satt jag upp och vi skrittade med mig på i kanske ett varv när hon återigen flög fram och började bocka, när hon inte fick av mig genom att bocka så slängde hon sig mot ridhusväggarna och tillslut så trilla jag av. Återigen gick vi tillbaka ett par steg, denna gången till endast hanteringen. Sedan började vi igen att hänga på henne, nu slappnade hon av på ett annat sätt och jag testade så småningom efter ett par veckor av uppsutten skritt att trava henne, jag tog hjälp av Tina som är 2 meter lång och rätt bastant. Det gick bra fram tills hon återigen greps av panik, Tina klarade av att hålla kvar henne ett bra tag med släppte tillslut taget efter att Yassmira började ställa sig mot henne. Med longerings linan hängandes bakom sig blev det ett varv i sken varvat med bocksprång tillslut så stanna hon vid utgången och det var då hon ställde sig och sparkade bakut så jag flög som en vante och slog i hakan i marken. Fick ett hål rakt igenom in till munnen. Vi fick fatt i henne och jag hoppade återigen upp och skrittade några steg innan jag hoppade av. Men efter den gången blev jag rädd och sa till mamma att jag inte klarade av henne och att hon fick ta hem henne. De sista dagarna hos mig gick vi på promenad och hon fick bara vara ledig från allt som hette sadel eller ridning. Dock så longerade jag henne med tränas och det gick bra. Mamma kom och hämtade henne och efter det har hon bara gått i hagen." (Nicole Freij)

4.4. De sju lekarna

The Seven Games, de sju lekarna, är sju lekar som används inom PNH. Pat Parelli har

skapat systemet med lekarna och skriver i sin bok *Natural Horse-Man-Ship* att alla lekar är grundade på hur hästar beter sig ute i det fria. Hästar leker, viftar flugor, flyttar undan varandra osv. Pat Parelli skriver att människor kan använda lekarna för att kommunicera med hästar på ett så naturligt sätt som möjligt. En av de åtta principerna inom PNH lyder: "Communication is two individuals sharing and understanding an idea." (Parelli, Pat. *Natural Horse-Man-Ship*. s.15)

Med detta menas att för att kommunikationen ska fungera måste förståelsen finnas hos båda parter, alltså både människa och häst. Pat säger också att det är viktigt att leka de sju lekarna från hästens båda sidor eftersom hästars hjärnhalvor inte är sammankopplade på samma sätt som människans. Därför måste hästen lära sig saker från båda sidorna. En sak som hästen lärt sig från vänster sida förstår den inte automatiskt på höger sida också.

4.4.1 Friendly game

Friendly game är den första av de sju lekarna. Namnet kan översättas till "kompisleken". Enligt parelliconnect är friendly game till för att hästen ska få självförtroende, slappna av eller för att hästen ska förstå att den gjort rätt. Friendly game beskrivs som den viktigaste leken eftersom den bygger upp tillit och självförtroende hos hästen. (parelliconnect.com)

I denna lek menar Pat Parelli att det är viktigt att tänka på "*Take the time it takes so it takes less time*" (parelliconnect.com). Han menar att man ska vara tålmodig och låta hästen få tid att bearbeta sin rädsla. Med detta menas att människan ska vänta tills hästen slappnat av när den utsätts för ett störningsmoment. Genom att sluta utsätta hästen för tryck vid rätt tidpunkt (alltså vid avslappning) kommer hästen att slappna av snabbare nästa gång.

Parelliconnect påpekar att det är väldigt individuellt hur snabbt hästen blir lugn och slappnar av. För vissa hästar rör det sig om enstaka minuter, för andra tar det en halvtimme eller mer. (parelliconnect.com)

Pat Parelli pratar om "*the three R's*"; rhythm, relaxation and retreat (rytm, avslappning och tillbakadragande). Dessa "R" är ingredienser i approach and retreat-tekniken som går ut på att genom applicering och avsaknad av tryck lära hästen att vara trygg. Friendly game utgörs av en *rytmisk* rörelse som pågår tills hästen *slappnar av*. Vid avslappning *slutar* rörelsen. Detta för att visa att hästen gjort rätt. Exempel på rytmiska friendly game är gnugg med sticken eller att svinga sticken över hästen och låta stringen landa på hästens andra sida. Att be hästen att sänka huvudet samtidigt som friendly game leks hjälper hästen att slappna av.

4.4.2 Porcupine game

I Pat Parellis bok står det att det är naturligt för hästar att gå emot tryck. Det är ett inlärt

beteende för överlevnad. Porcupine game innebär att lära hästar att ge ett lämpligt svar på tryck, hästen måste lära sig att gå undan för fast tryck, antingen från händer eller gramma.

Porcupine game kan översättas till "piggsvinsleken". Leken används till exempel då hästen ska flyttas ut ur människans personliga utrymme, för att sänka hästens huvud eller för att lyfta hästens fötter. Porcupine game är det som används vid tygletag och skänkning.

Hästar vill ha bekvämlighet, därför är nyckeln till den här leken att göra det bekvämt för hästen när den gör rätt. Det betyder alltså att när hästen går undan för tryck får den eftergift.

Faser är ett sätt att veta hur hårt man ska trycka när man vill flytta på en häst. Om faserna används kommer hästen lära sig att svara på den minsta fasen och kommunikationen kan förfinas.

Fas 1: Tryck på håren

Fas 2: Tryck på skinnet

Fas 3: Tryck på musklerna

Fas 4: Tryck på skelettet

Samtidigt som trycket ökar i varje fas ökas även energin/intensiteten. Hästarna är experter på att känna hur energi är riktad.

Hästarna leker ibland porcupine game genom att stå och bita på varandra. De biter varannan gång tills en av dem ger upp, den som ger upp först förlorar.

4.4.3 Driving game

Driving game kan översättas till flytta-dig-leken. Den här leken är till för att flytta på hästen från ett längre avstånd än vad som är möjligt i porcupine game. Driving game är även en betydelsefull ingrediens i de andra lekarna.

Parelliconnect påpekar att driving game går ut på att flytta hästen genom att använda sig av rytmiskt tryck. Skillnaden mellan driving game och porcupine game är att trycket är fast i porcupine game och rytmiskt i driving game. Hästen flyttas genom att den ges signaler eller "förslag", målet är att kunna använda så små faser att hästen inte ens behöver nuddas.

Hästarna leker driving game i hagen väldigt mycket. Ledaren i en flock jagar bort sina flockmedlemmar när han tröttnar på dem till exempel. Även faserna förekommer bland

hästarna. En häst kan jaga bort en annan bara genom att ge den andra en ond blick. Det är motsvarigheten till första fasen. I fas 2 lägger hästen öronen bakåt och viftar kanske med svansen, i fas 3 visar han att han tänker bitas eller sparkas och i fas 4 kommer bettet eller sparken.

4.4.4 Yo-Yo game

Den fjärde av de sju lekarna är Yo-Yo game eller Jojo-leken. Denna leken är en balansgång mellan "draw" (att få hästen att komma mot dig) och "drive" (få hästen att flytta från dig/gå undan för tryck). Leken kallas jojo-leken för att den bygger på två rörelser, framåt och bakåt. Precis som en jojo som går upp som ned ska hästen backa och gå framåt på en rak linje. Pat Parelli brukar säga att "The better your horse go backwards and sideways, the better they do everything else". Jojo-leken kan lösa många problem som t.ex. om hästen bits. Genom att leka Yo-Yo game vinner människan dominansleken genom att själv stå still och få hästen att backa.

Vissa hästar är osäkra av sig och tycker att det är svårt att komma mot en, andra är mer dominanta och vill inte backa och vissa har problem med både och. Leken går ut på att lära hästen att gå både framåt och bakåt lika lätt och lika gärna.

4.4.5 Circling game

Den femte leken är circling game eller cirkel-leken. Cirkel-leken är lätt att förväxla med longering. Longering har använts i alla tider, ofta för att hästen ska bli av med överskottsenergi utan att någon behöver sitta på och ofta skickas hästen ut på meningslösa cirklar och ofta med inspänningstyglar. Circling är mer än så, det gör att hästen även aktiverar sig mentalt. Det är också ett effektivt sätt att lära både människor och hästar det som Pat Parelli kallar *The 8 Responsibilities* (8 ansvarsområden). Det finns 4 ansvar som hästen ska hålla och 4 som människan ska hålla.

Människans ansvarsområden är:

1. Bete dig som en partner, inte som ett rovdjur.
2. Tänk som en häst innan du tänker som en människa.
3. Ha en följsam sits (när du rider) och följsamma fötter (på marken)
4. Använd fokusets naturliga kraft.

Pat Parelli menar att för att hästen ska kunna ta sina ansvar behöver människan först ta sina. Om människan inte betar sig som en partner kan heller inte hästen göra det.

Hästens ansvar:

1. Bete dig som en partner inte som ett bytesdjur.
2. Håll gångarten
3. Håll riktningen
4. Titta vart du går

4.4.6 Sideways game

Sideways game, eller på svenska; sidwärtsleken, är den sjätte leken. Precis som det låter på namnet går den ut på att lära hästen att gå åt sidan, som i skänkelvikning. För att hästen ska gå åt sidan behöver den röra både framdelen och bakdelen samtidigt, alltså används driving game på framdelen och bakdelen samtidigt. Sidwärtsrörelser leder sedan till öppna, sluta, galoppombyten, m.m.

4.4.7 Squeeze game

Squeeze game, eller trängselleken, är ett bra sätt att hjälpa hästen att få bort lite av sin klaustrofobi. Pat Parelli säger att alla hästar är födda med klaustrofobi men det varierar hur mycket. Att fly från trånga utrymmen är en medfödd instinkt som hästar har för att de ska överleva. Människan tvingar in hästar i alla möjliga trånga utrymmen till exempel hästtransporter, dörrhål, hårt hållna tyglar och inspänningstyglar. Trängselleken är till för att hjälpa hästarna att bli tryggare i trånga utrymmen.

4.5 Traditionell hästhantering

Inom traditionell hästhantering riktar man in sig mer på själva ridningen. Hästens psykologi är inte i fokus, vilket gör att hästarna inte hanteras från marken på samma sätt som i PNH. I PNH är det viktigt att se till hästens behov och all träning läggs upp för att hästens behov ska tillgodoses. Till skillnad från traditionell ridning läggs även stor vikt på att hantera hästen från båda sidor.

I sin bok *Unghästen* beskriver Reiner Klimke hur ett träningspass byggs upp inom traditionell ridning. Han skriver att träningspasset börjar med att ryttaren lösgör hästen, det vill säga värmer upp. Därefter tränas övningar som ryttaren bestämt och slutligen skrittas hästen av, det innebär att hästen skrittas på långa tyglar i 5-10 minuter. I PNH läggs träningspass inte upp på detta sätt. Vad som görs på ett träningspass inom PNH beror på hästens behov. Om hästen är osäker och rädd av någon anledning så tas det om hand först. Inom PNH sitter man inte upp på en osäker häst utan jobbar med den från marken tills den är trygg.

Reiner Klimke skriver att "Hästen kniper ofta med svansen i början. När svansen småningom bärs friare, visar det att hästen slappnat av." Inom traditionell ridning är det

alltså inte ovanligt att man sitter upp på en spänd eller osäker häst.

5. Metod, avgränsningar

En häst som heter Yassmira köptes och transporterades till Ed Sjögård. Yassmira hade tidigare aldrig varit i kontakt med PNH, utan hanterats enligt traditionell hästhantering. Sedan Yassmiras ankomst till Ed Sjögård har hon hanterats och tränats enligt PNH. Anledningen till att just PNH har valts som arbetssätt är att det är ett beprövat program som hjälpt många människor med deras hästar.

Yassmiras personlighet har analyserats i en horsenalitykarta och sedan har hon hanterats med utgångspunkt från hennes personlighet. De sju lekarna har använts som träningsmetod för att se om Yassmiras beteende förändras vid byte av träningsätt. De sju lekarna har även varit grunden för all hantering.

Utvecklingen har dokumenterats i foto och på film.

6. Resultat

Alla de sju lekarna har lekts med Yassmira. Vi har även hunnit börja förbereda henne för uppsittning, det vill säga att ha en ryttare på ryggen.

Yassmira har filmats vid hämtning i hagen både i början och efter några månaders träning. Hon har även filmats vid lek och träning enligt PNH med de sju lekarna.

Filmer:

<http://www.youtube.com/watch?v=-Oi12Xw1gSI>

Hanna och Yasmira leker de sju lekarna i januari. Yasmira har precis lärt sig alla lekarna, vilket betyder att hon ännu inte är helt säker på dem.

<http://www.youtube.com/watch?v=qdfErjhwMu0>

Yassmira vill inte bli fångad i hagen. Filmen är klippt och snabbspolad eftersom det tog en timme innan Yassmira gick med på att bli fångad. Detta filmades två veckor efter Yassmiras ankomst till Ed Sjögård.

<http://www.youtube.com/watch?v=KfWTeU4KAzk>

Yassmira är relativt lättfångad i hagen. Yassmira fångas snabbt av en person hon känner, och det går även bra med en person hon inte känner. Filmen är inspelad sex månader efter Yassmiras ankomst till Ed Sjögård.

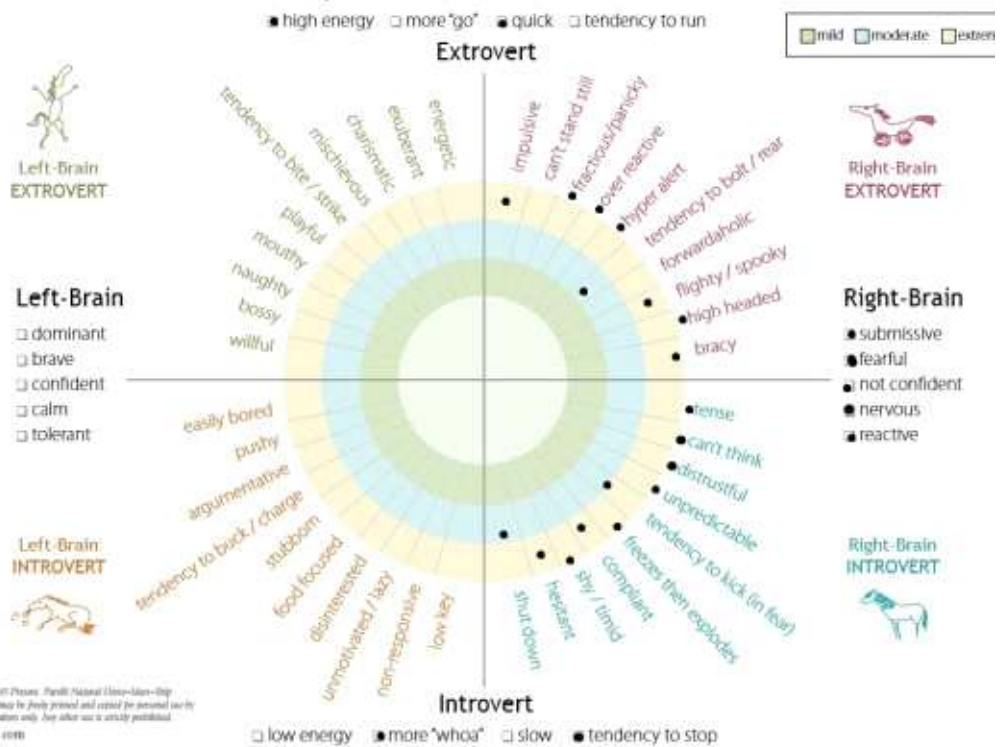
De två bilderna nedanför visar hur Yassmira betar när hon är i närheten av människor.

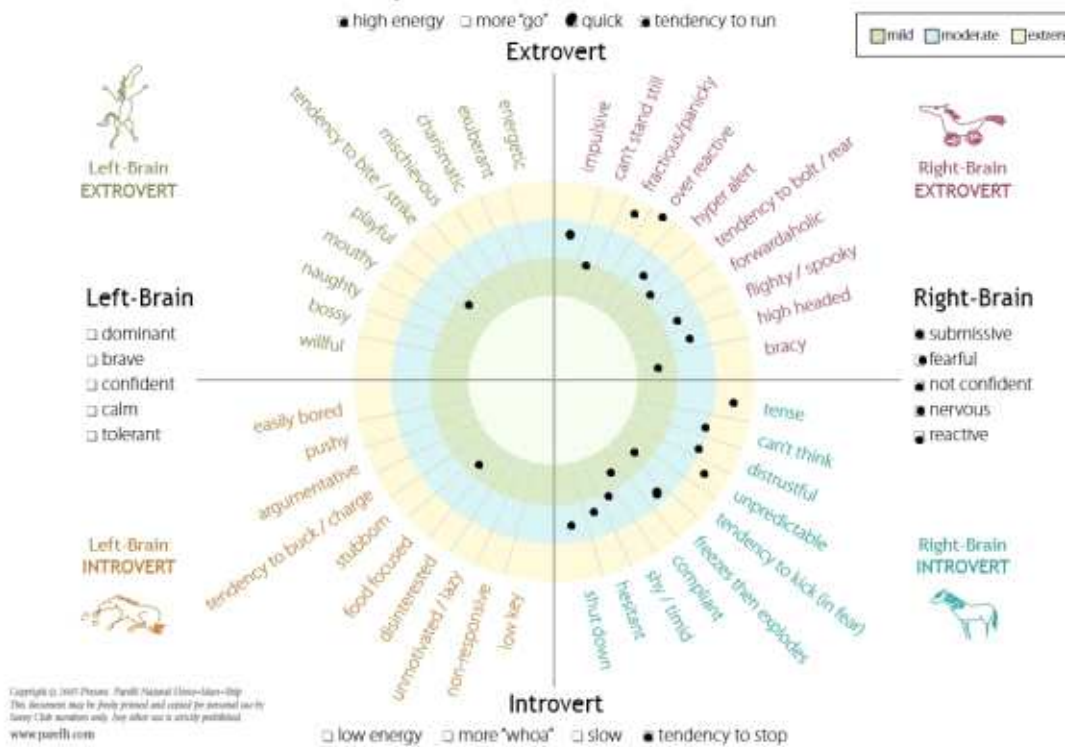
Yassmira är spänd. Hennes huvud är högt och hon kan inte slappna av när Hanna är jämte henne. Bilden är tagen under Yassmiras första träning.

Yassmira är avslappnad och har ro att äta samtidigt som Hanna är jämte henne. Bilden är tagen cirka två månader efter att Yassmira anlände till Ed Sjögård.

Kartan som gjordes i oktober när Yassmira kom visar att hon definitivt är right-brain. Det finns inte en enda markering på den vänstra sidan av kartan. De beteenden som är markerade på den högra sidan är långt ut från mitten vilket indikerar mycket extrema beteenden. Enligt kartan är Yassmira ungefär lika extrovert som introvert

Den andra kartan, som gjordes efter sex månader, visar att de mest extrema beteendena på den högra sidan har blivit mindre extrema (markeringarna är närmare mitten). Dessutom har det dykt upp två markeringar på den vänstra sidan. Trots att de är milda visar Yassmira dessa beteenden mer och mer. Enligt kartan har Yassmira blivit mer extrovert än introvert.

Yassmiras tillit till människor har stärkts. Detta visas till exempel när hon ska fångas i hagen. Tidigare ville hon inte bli fångad, utan sprang iväg och ville inte komma nära människor. Nu är hon relativt lätt fångad. Det händer fortfarande att hon inte vill bli fångad vissa dagar men det tar ändå inte alls lika lång tid att fånga henne som i början.

Yassmiras tendenser att frysa fast och sedan explodera har minskat. Det syns på hur hon reagerar när hon blir rädd. Nu händer det oftare att hon springer iväg direkt när hon blir rädd och sedan vänder tillbaka. Förut frös hon fast och stod still så länge som möjligt innan hon fick total panik och for iväg i bocksprång.

Yassmira var tidigare osäker vid hantering från höger sida men det har blivit bättre och hon accepterar att bli hanterad från båda sidor.

7. Diskussion

7.1 Resultatdiskussion

Hypotesen var att Yassmiras beteende skulle förändras när hon började hanteras enligt PNH. Resultaten visar på en tydlig förändring i beteende och att Yassmira fortfarande utvecklas.

Yassmiras beteende har förändrats på flera sätt. Dels har hon blivit lättare att fånga i hagen vilket visar att hennes tillit till människor stärkts. Eftersom Yassmira tidigare hade dåliga erfarenheter av människor ville hon inte bli fångad. Att hon nu är hon relativt lättfångad visar att hanteringen gjort att tilliten till människor stärkts.

Yassmiras tendenser att frysa fast och sedan explodera har minskat. Detta kan vara ett resultat av att PNH ger möjlighet att läsa hästens kroppsspråk för att kunna förebygga detta. Yassmiras gränser har i träningen inte överskridits men de har närmats vilket har gjort att träningen blivit mer effektiv då Yassmira själv har kunnat säga ifrån då hon blivit osäker.

Yassmira var tidigare osäker vid hantering från höger sida. Detta kan ha berott på att man i traditionell hästhantering hanterar hästar mestadels från vänster sida. Det har lett till att hon är mer van vid att ha människor på vänster sida. Det kan tilläggas att vi har börjat med att jobba på Yassmiras vänstra sida för att göra det lättare för henne då hon är säkrare i hanteringen från vänster sida. När hon sedan vant sig vid PNH-träning på vänster sida har hon hanterats även från höger sida. Det har inte blivit lika mycket hantering från höger sida på grund av att hon varit ganska osäker även på vänster sida.

Horsenalitykartan visar att Yassmira nu har fler markeringar som indikerar de olika beteendena. Detta kan bero på att hon inte längre stänger in sig i sig själv lika mycket så att fler egenskaper uppenbarar sig. Samtidigt som fler markeringar tillkommit har de mest extrema beteendena flyttat sig in mot mitten. Det tyder på att hon blivit mindre rädd och inte känner att hon behöver fly eller försvara sig lika mycket som förut.

Att Yassmira är lika extrovert som introvert enligt den första kartan kan bero på att hon var mer instängd i sig själv till en början men senare har hon visat sig vara mer extrovert då ingen tvingar henne att stå still när hon är rädd. Tidigare har hon förmodligen av ryttaren hindrats från att springa iväg från saker hon uppfattar som farliga. Detta kan ha gett upphov till ett beteende där hon stänger in sig i sig själv för att komma undan faran. När hon hanterats enligt PNH har hon inte hindrats från att springa ifrån faror, eftersom det är ett instinktivt beteende att fly. Det har gjort att tendensen att frysa fast har minskat och explosionen undvikits.

Slutsatsen är att PNH har haft en positiv inverkan på Yassmiras beteende. Att PNH har en positiv inverkan beror på att människan genom PNH får en möjlighet att hantera hästen på ett sätt som bygger på hästens naturliga beteende. Detta skapar en kommunikation som båda parter förstår och bygger en relation på respekt och förståelse.

7.2 Metoddiskussion

Att Yassmira flyttades till en annan plats gör att miljön kan ha påverkat hur hennes beteende ändrats. Vi har inte haft tillgång till ridhus och har därför inte kunnat träna henne inomhus. Detta kan ha gjort att eventuella beteenden som varit kopplade till traumatiska upplevelser i ridhus inte har uppenbarats.

Vi har lärt oss att PNH är en fungerande träningsmetod och att det skapar en relation mellan människa och häst. Felaktig hantering av hästar beror i de allra flesta fall på bristfällig kunskap hos människor och inte på att människan vill skada hästen.

Arbetet med Yassmira tar tid och kommer att ta mycket mer tid än det som hittills lagts ner på henne. Om vi hade haft mer tid på oss skulle vi ha gjort ytterligare en horsenalitykarta om tre månader för att se hur hennes beteende fortsatt att förändras.

För att ytterligare förbättra undersökningen och kunna utvidga resultatet skulle man kunna genomföra en undersökning av en häst som hanteras först enligt PNH för att sedan hanteras på traditionellt sätt. På så vis hade man kunnat undersöka om negativa beteenden uppkommer i samband med att hästen slutar hanteras enligt PNH, och därefter kunna dra en slutsats att PNH inverkar positivt på en hästs beteende.

8. Källförteckning

Böcker

Klimke, Reiner 1993 (1989). *Unghästen* Bokförlaget Spektra AB

Parelli, Pat. 2013 (1993). *Natural Horse-Man-Ship*. 29. Uppl. MCC Magazines, LCC.

Internet

<http://files.parelli.com/HorsenalityChart.pdf> (2014-04-16)

<http://www.parelli.com/parelli-program.html> (2014-04-24)

<http://www.parelliconnect.com/lessons/content/4> (2013-11-03)

<http://www.parelliconnect.com/lessons/content/2> (2013-11-08)

<http://www.parelliconnect.com/lessons/content/5> (2013-11-23)

<http://www.parelliconnect.com/lessons/content/6> (2014-01-05)

<http://www.parelliconnect.com/lessons/content/7> (2014-01-25)

<http://www.parelliconnect.com/lessons/content/8> (2014-01-29)

<http://www.parelliconnect.com/lessons/content/9> (2014-04-09)

<http://parelliteamsverige.se/om/> (2014-04-24)

Muntlig källa

Nicole Freij